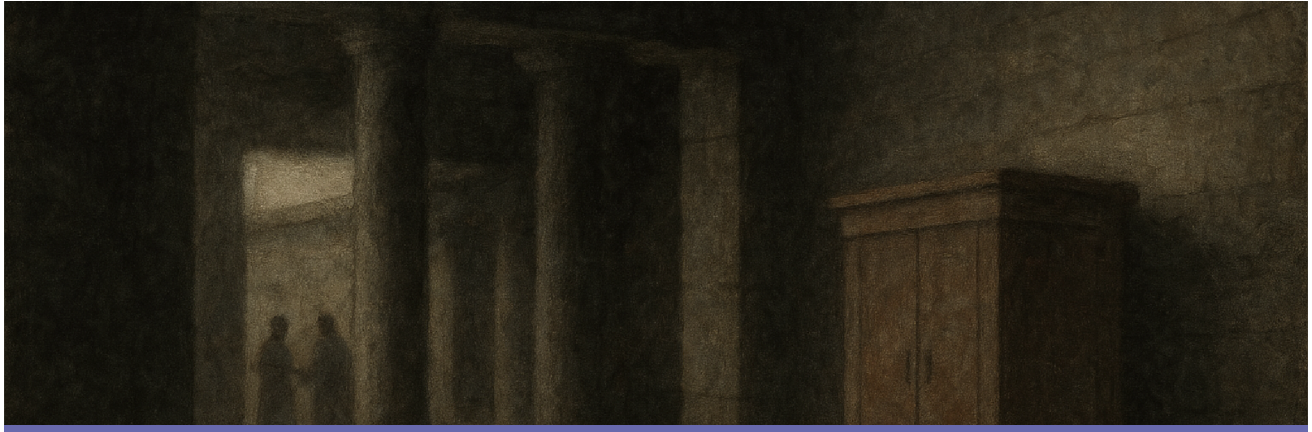

JOHANNES

6:46-71

Wat betekent het om Jezus' vlees te eten en
Zijn bloed te drinken?

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/johannes/6-46-71

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Inleiding en terugblik op de vorige lezing	2 min	4
2	Ik ben het brood: Mijn vlees voor de wereld	3 min	5
3	Vlees eten en bloed drinken: aanstootgevend	3 min	6
4	De rijke jongeling: geen aangepaste voorwaarden	3 min	8
5	Waarom Jezus mensen liet weggaan	2 min	10
6	Onze aantallen versus Jezus' zuivere gemeente	3 min	11
7	De gemeente als gemeenschap van gelovigen	3 min	12
8	Aanstootgevende taal weert oppervlakkigheid	2 min	13
9	Ware bekering versus schijnchristendom	3 min	15
10	Rooms-katholieke leer: eucharistie	3 min	16
11	Waarom dit niet over de eucharistie ging	4 min	17
12	Figuurlijk taalgebruik: brood der ellende	2 min	19
13	Dauids weigering: water heet 'bloed'	2 min	20
14	Patroon in Johannes: te letterlijk genomen	3 min	21

15	Ook 'Mij eten' is niet letterlijk bedoeld	2 min	24
16	Vers 54 vergeleken met vers 40 en 47	3 min	25
17	Reactie van de discipelen: 'een hard woord'	2 min	27
18	Vers 63: de Geest maakt levend	4 min	28
19	Velen discipelen trekken zich terug	3 min	30
20	Petrus: 'Naar wie zullen wij heengaan?'	4 min	32
21	Politieke verwachtingen van de discipelen	3 min	35
22	Van christelijk Amerika tot geen respect meer	3 min	36
23	Minder populair, meer moed nodig	4 min	37
24	Petrus' belijdenis en Judas als verrader	4 min	39
	Om verder te lezen		41

1

Inleiding en terugblik op de vorige lezing

Laten we nu voor de derde keer naar Johannes 6 kijken. Dit is onze derde bijeenkomst over dit hoofdstuk. Het is een lang hoofdstuk. En het is niet alleen een lang hoofdstuk, het is ook een hoofdstuk vol gesprekken over diepe onderwerpen. En het gaat niet alleen over diepe onderwerpen, het is ook controversieel taalgebruik over diepe onderwerpen. Het was al controversieel toen Jezus het uitsprak. Het is sindsdien controversieel gebleven.

Het gedeelte dat we de vorige keer behandelden, is het gedeelte dat vaak dient als bewijstekst voor het calvinistische standpunt over predestinatie, onweerstaanbare genade en volharding. En we hebben die verzen besproken om te laten zien dat ze die leerstellingen eigenlijk niet leren, en dat het sowieso geen enkele zin zou hebben gehad als Jezus in deze context, tegen deze mensen, die punten had willen maken. Er is altijd het gevaar dat we naar een Schriftgedeelte kijken dat klinkt alsof het iets leert wat we willen geloven, of wat we al uit een andere bron geloven, en dat we dat daardoor als bewijstekst gaan zien. Maar ik geloof niet dat dat klopt voor de verzen die we de vorige keer bekeken hebben.

We gaan nu bij vers 46 beginnen, en daaruit komt in de moderne tijd een heel andere reeks controverses naar voren. Niet alleen in de moderne tijd trouwens, maar ook een heel oude controverse die controversieel blijft, namelijk wat er bedoeld wordt met het eten van het vlees en het drinken van het bloed van Jezus.

Bij vers 46 zei Jezus:

2

Ik ben het brood: Mijn vlees voor de wereld

Niet dat iemand de Vader gezien heeft, behalve Hij Die van God is; Híj heeft de Vader gezien. Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Wie in Mij gelooft, heeft eeuwig leven. Ik ben het Brood des levens. Uw vadersen hebben het manna gegeten in de woestijn en zij zijn gestorven. Dit is het brood dat uit de hemel neerdaalt, opdat de mens daarvan eet en niet sterft. Ik ben het levende brood, dat uit de hemel neergedaald is; als iemand van dit brood eet, zal hij leven in eeuwigheid. En het brood dat Ik geven zal, is Mijn vlees, dat Ik geven zal voor het leven van de wereld. De Joden dan redetwistten met elkaar en zeiden: Hoe kan Hij ons Zijn vlees te eten geven?

JOHANNES 6:46-52

Jezus heeft op dit punt alleen maar gezegd dat Hij Zijn vlees geeft, wat Zijn lichaam betekent, voor het leven van de wereld. Zonder verdere uitleg dan dat zouden we aannemen dat dit betekent dat Hij vrijwillig en plaatsvervangend zal sterven. Je vlees geven, je lichaam geven, zou heel natuurlijk betekenen dat je sterft. In Markus wordt geciteerd dat Jezus zei:

Want ook de Zoon des mensen is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen, en Zijn ziel te geven als losprijs voor velen.

MARKUS 10:45

Jezus voorspelde dus, zowel in andere evangeliën als in dit evangelie, dat Hij zou sterven, en dat het erom zou gaan dat Hij Zijn leven zou geven voor anderen, een losprijs, zoals Hij het zelf noemde. Dat Hij Zijn leven zou geven, betekent dat het vrijwillig is. Hij gaat sterven. Nu ja, iedereen sterft, maar niet iedereen sterft vrijwillig. Hij zegt dat Hij Zijn vlees zal geven voor het leven van de wereld.

Op dit punt is Hij nog niet erg expliciet geworden over het eten van Zijn vlees, hoewel het daar wel toe komt. Hij heeft gezegd:

Ik ben het brood des levens en brood is iets wat gewoonlijk wordt gegeten. En Hij zei:

Ik ben het levende brood — een heel vergelijkbare uitdrukking. In vers 48:

Ik ben het brood des levens. In vers 51:

Ik ben het levende brood, dat uit de hemel neergedaald is; als iemand van dit brood eet, zal hij leven in eeuwigheid. En het brood dat Ik geven zal, is Mijn vlees, dat Ik geven zal voor het leven van de wereld.

JOHANNES 6:51

En Hij zegt:

als iemand van dit brood eet, zal hij eeuwig leven. Nadat Hij alleen dát gezegd had, begonnen de mensen zich af te vragen waar Hij het over had — het eten van Zijn vlees, Zijn brood, dit brood dat Zijn vlees is. En Jezus wordt in Zijn taalgebruik niet alleen explicieter, maar ook aanstootgevender, want Hij gaat nu ook over het drinken van bloed spreken.

3

Vlees eten en bloed drinken: aanstootgevend

En voor een Jood waren er maar weinig dingen zo weerzinwekkend als het drinken van bloed. Ze mochten zelfs geen bloed in hun vlees hebben. De Joden moesten hun vlees kopen bij koosjere slagers, of het zelf slachten en al het bloed eruit laten lopen. De meeste mensen doen dat niet. Ze steken niet zoveel moeite in het klaarmaken van hun vlees. En bovendien vinden sommige mensen het lekker als er wat bloed in het vlees zit. De Joden konden hun vlees dus niet kopen bij de gewone vleesmarkten in de heidense wereld. Ze moesten het halen bij een koosjere slager die het bloed er wel goed uit liet lopen.

Jezus zei dat je Zijn bloed moet drinken. We zullen zien dat Hij dat inderdaad zegt. Voor de Joden was het idee van bloed drinken natuurlijk gewoon ondenkbaar, zoals het dat ook voor ons zou zijn. Voor iedereen geldt dat overigens niet. Er zijn delen van de wereld waar ze bloedsoep hebben. Duitsland heeft bloedsoep, en ze hebben bloedworst. Sommige mensen houden van bloed, maar de Joden hielden niet van bloed. Ikzelf hou ook niet van zoveel bloed. Ik vind het niet erg als mijn vlees een beetje rauw is, en ik vind het ook niet erg als er een beetje bloed in zit. Maar de Joden waren zo geconditioneerd dat ze volstrekt walgden van elk beetje bloed dat hun mond binnenkwam.

En dus zeiden ze:

De Joden dan redetwistten met elkaar en zeiden: Hoe kan Hij ons Zijn vlees te eten geven?

JOHANNES 6:52

En Jezus zei tegen hen:

Jezus dan zei tegen hen: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Als u het vlees van de Zoon des mensen niet eet en Zijn bloed niet drinkt, hebt u geen leven in uzelf.

JOHANNES 6:53

Hij voegt dus dit stuk over bloed toe. Hij had het erover dat Hij het brood was. Dat is al vreemd genoeg voor hun oren, om Zijn vlees te eten als brood. Maar nu voegt Hij iets toe waarvan Hij weet dat het hen zal aanstoten, en drink Zijn bloed. Dan wordt Hij nog aanstootgevender, want in het Grieks verandert Hij Zijn werkwoord in vers 54 (dat verschil is in de Nederlandse vertaling niet te zien).

Wie Mijn vlees eet en Mijn bloed drinkt, heeft eeuwig leven, en Ik zal hem doen opstaan op de laatste dag.

JOHANNES 6:54

Dit is niet hetzelfde Griekse werkwoord dat in heel de voorgaande bespreking over eten werd gebruikt. Het is een nieuw werkwoord dat knagen of kauwen betekent (dit onderscheid is alleen in het Grieks te zien, niet in de Nederlandse vertaling). Het wordt in de Griekse literatuur zelfs gebruikt om te spreken over een dier dat zijn voedsel kauwt. Het wordt dus heel grafisch en nog aanstootgevender. Het is al erg genoeg om zelfs figuurlijk te spreken over het eten van Zijn vlees. Nu heeft Hij het over erop kauwen, erop knagen en bloed drinken. Het is dus duidelijk dat Hij Zijn woorden zo kiest dat Hij deze mensen aanstoot geeft. Hij had het voorzichtiger kunnen zeggen, maar Hij probeert kennelijk iedereen weg te jagen die mogelijk weg te jagen is, en dat lukt Hem.

4

De rijke jongeling: geen aangepaste voorwaarden

Dit is een heel andere filosofie van evangelisatie dan wij vandaag zouden hebben. Jezus was niet iemand die de mensen kwam smeken met de pet in de hand: alsjeblieft, aanvaard Mij, alsjeblieft, sluit je aan bij mijn gemeente, alsjeblieft, wees deel van mijn beweging, alsjeblieft, geloof in Mij. Hij spoorde mensen aan om in Hem te geloven, omdat dat hun enige behoud was. Maar Hij dwong niemand die daar niet toe geneigd was. Mensen die zich konden laten afschrikken, schrikte Hij doorgaans juist af.

Weet je nog, de rijke jonge overste? De man komt, en hij is gretig om deel te worden van de beweging van Jezus. Hij komt rennend naar Jezus toe, verlangend om te ontdekken hoe hij kan deelnemen aan wat Jezus aan het doen is. Hij zegt:

En toen Hij naar buiten ging om op weg te gaan, snelde er iemand naar Hem toe, viel voor Hem op de knieën en vroeg Hem: Goede Meester, wat moet ik doen om het eeuwige leven te beërven?

MARKUS 10:17

Jezus zegt:

En Jezus zei tegen hem: Waarom noemt u Mij goed? Niemand is goed behalve Eén, namelijk God.

MARKUS 10:18

Dan zegt Hij:

Hij zei tegen hem: Waarom noemt u Mij goed? Niemand is goed behalve Eén, namelijk God. Maar wilt u tot het leven ingaan, neem dan de geboden in acht.

MATTHEÛS 19:17

Dat zou de meeste mensen afschrikken, maar deze man niet. Hij was een wetsgetrouwe Jood. Hij was een gewetensvolle Jood. Hij zei:

Maar hij antwoordde Hem: Meester, al deze dingen heb ik in acht genomen van mijn jeugd af.

MARKUS 10:20

En Jezus zei:

En Jezus keek hem aan en had hem lief, en Hij zei tegen hem: Eén ding ontbreekt u: ga heen, verkoop alles wat u hebt en geef het aan de armen en u zult een schat hebben in de hemel; en kom dan, neem het kruis op en volg Mij.

MARKUS 10:21

Nu was de man daar niet toe bereid en ging bedroefd weg. Jezus had die man vast graag als volgeling gehad, maar Hij paste de voorwaarden niet aan voor hem. Hij zag hem weggaan.

Nu zouden wij dat niet doen als we het evangelie verkondigden en probeerden iemand te laten toetreden tot onze gemeente, zeker niet een rijk man. Wij houden van rijke mensen in onze gemeenten. Hoewel Jezus zei dat het moeilijk is voor rijke mensen om het Koninkrijk van God binnen te gaan, zoals een kameel die door het oog van een

naald moet gaan, lijken wij te denken dat het hun zo makkelijk mogelijk gemaakt moet worden. Wij willen dat ze komen. Wij willen niet dat ze enige serieuze offers brengen, en wij willen niets doen wat hen zou afschrikken. Maar Jezus neemt een rijke man en zegt tegen hem:

doe afstand van alles wat je hebt en word dan Mijn discipel. De man wil dat niet, en Jezus verandert de voorwaarden niet. Hij laat de man gewoon gaan.

5

Waarom Jezus mensen liet weggaan

Kennelijk heeft Jezus deze mensen al beoordeeld. Zij zijn niet het juiste soort mensen voor Zijn beweging, maar zij volgen Hem uit verkeerde motieven. Hij had hen de dag ervoor gevoed met gratis eten, en Hij vertelde hun dat de enige reden waarom ze Hem de volgende dag achterna kwamen, was dat ze meer gratis eten wilden. Hij zei dat ze geen enkele belangstelling hadden voor de geestelijke betekenis van wat Hij aan het doen was. In dit gesprek doet Hij dus alles wat Hij kan om hen weg te jagen, en het lukt Hem ook om de meesten van hen weg te jagen. De discipelen blijven, wat betekent dat zij niet konden worden weggejaagd. Er zijn mensen die door God geroepen worden en die niet kunnen worden weggestuurd.

Jezus had in vers 37 gezegd:

Alles wat de Vader Mij geeft, zal tot Mij komen; en wie tot Mij komt, zal Ik beslist niet uitwerpen.

JOHANNES 6:37

En Hij zei in vers 45, aan het einde van vers 45:

Er is geschreven in de profeten: En zij zullen allen door God onderwezen zijn. Ieder dan die het van de Vader gehoord en geleerd heeft, komt tot Mij.

JOHANNES 6:45

Hij zegt ook in vers 65, waar we nog niet zijn aangekomen:

En Hij zei: Daarom heb Ik u gezegd dat niemand tot Mij komen kan, tenzij het hem door Mijn Vader gegeven is.

JOHANNES 6:65

Nu komt niemand tot Jezus, tenzij de Vader die persoon trekt. Dat betekent dat die persoon overtuigd is van zijn zonde. Dat betekent dat die persoon ervan overtuigd is dat Jezus is wie Hij zegt dat Hij is. Deze overtuiging komt van de Heilige Geest. En die overtuiging moet aanwezig zijn voordat iemand tot Christus komt. Jezus was dus niet bang dat Hij misschien mensen zou wegjagen die anders zouden moeten blijven, want Hij wist dat als Zijn Vader hen trok, zij hongerig waren. Zij verlangden ernaar. Zij zouden geloven. Zij hadden van de Vader gehoord en geleerd. Dus zelfs als ze niet begrepen waar Hij het over had, gingen ze nergens heen. Want ze waren tot Hem getrokken door hun toewijding aan God en door de overtuiging dat Hij is wie Hij zegt dat Hij is.

6

Onze aantallen versus Jezus' zuivere gemeente

Het staat de andere mensen, bij wie God dat soort werk kennelijk niet aan het doen was, niet alleen vrij om weg te gaan — Hij wil dat ze weggaan. Jezus wilde geen grote beweging hebben die bestond uit mensen die geen echte discipelen waren. Hij wilde een zuivere beweging hebben, bestaande uit mensen die echte discipelen zijn. Jezus heeft nooit geprobeerd een grote gemeente op te bouwen, hoewel het Hem niet zou hebben mishaald om een grote gemeente te hebben als alle mensen daarin discipelen waren. Kijk, onze filosofie is: we krijgen een hoop mensen, zoveel mogelijk mensen, onder welk voorwendsel dan ook, naar de kerk. We hopen dat ze komen, we hopen dat ze blijven, we hopen dat ze vast komen te zitten, betrokken raken bij de programma's van de kerk, voor lange tijd. En na verloop van tijd hopen we dat sommigen van hen behouden worden. Degenen die dat niet worden — natuurlijk vinden we het jammer dat ze niet behouden worden, maar we willen toch dat ze blijven. Een menigte trekt een menigte aan. Als je daar veel mensen hebt, zorgt dat ervoor dat andere mensen ook willen komen, want iedereen houdt ervan het gevoel te hebben dat hij deel uitmaakt van een grote beweging. Dus we houden ervan om een grote menigte mensen te hebben.

Natuurlijk zouden wij evangelischen willen dat ze allemaal echte christenen zijn. Wij vinden dat iedereen een echte christen zou moeten zijn. We zouden het geweldig vinden als alle mensen in de kerk dat waren. Maar als ze dat niet zijn, willen we niet dat ze weggaan. We kunnen hen nog goed gebruiken. Ze hebben immers nog steeds geld, en ze zijn nog steeds warme lichamen die de kerkbanken vullen en eruitzien als een flinke menigte, en dat geeft de kerk een respectabel gevoel. Het is heel gênant om naar een kerk te gaan waar de helft van de stoelen leeg is. Er komt een bezoeker binnen en die denkt: wow, deze kerk moet niet erg goed zijn, anders zouden er niet zoveel lege stoelen zijn. De voorganger moet niet erg goed zijn. De muziek moet niet erg goed zijn. Ik denk dat ik hier stiekem vertrek voordat de dienst begint. Ik wil hier niet blijven, want dit wordt waarschijnlijk niet erg goed. Maar als ze een plek binnenlopen die stampvol zit, zeggen ze: nou, hier moet iets gaande zijn. Ik denk dat ik blijf. Dus dat is wat we willen. We houden ervan die psychologische aantrekkingskracht op mensen te hebben.

En Jezus was daar gewoon niet in geïnteresseerd. Hij had Zijn ego niet aan deze zaak verbonden. Hij wilde alleen de schapen van Zijn Vader vinden. En Hij wist dat ze Zijn stem zouden horen en Hem zouden volgen. En iedereen die Hem volgde maar niet een van Zijn schapen was, deed Hij er alles aan om weg te laten gaan.

7

De gemeente als gemeenschap van gelovigen

En ik geloof dat Jezus' gedachte was dat de gemeenschap van de heiligen een gemeenschap van echte christenen hoort te zijn — dat een samenkomst van de gemeente de gemeente hoort te zijn. En de gemeente bestaat uit mensen die wedergeboren zijn en Christus volgen. En ik vind het een treurige zaak dat veel kerken zichzelf gewoon zien als evangelisatie-initiatieven, zodat ze hopen dat er veel niet-christenen zullen komen, zodat die het evangelie kunnen horen. De vroege kerk vroeg mensen nooit om naar hun samenkomst te komen om het evangelie te horen. Ze gingen naar de mensen toe en predikten daar het evangelie. Mensen werden niet eens uitgenodigd voor de gemeente, tenzij ze bekeerd waren. Je bekeert ze eerst, en dan breng je ze naar de gemeente, want daar is het lichaam. En je moet een plek hebben waar christenen samen kunnen komen. Als de samenkomst van de gemeente openstaat voor alle mensen, behouden en onbehouden, waar vind je dan een plek voor

de christenen om te zijn? Als de samenkomst is afgestemd op de mensen met de laagste gemene deler aan interesse, dan moeten de preken heel flauw blijven. De preken moeten heel armzalig blijven, heel erg gericht op iemand die óf heel weinig Bijbelkennis heeft, óf misschien zelfs niet eens behouden is. En dus, week na week, stemt de kerk zich af op deze menigte die ze aanmoedigen om te komen, en de mensen die daadwerkelijk behouden zijn, verhongeren, omdat ze het punt voorbij zijn waarop ze nog babyvoeding nodig hebben, en ze krijgen niets anders dan babyvoeding. En zo is de kerk niet de gemeente. De kerk is een grote evangelisatiebijeenkomst.

Maar waar is de gemeente dan? Waar zijn de samenkomsten voor de christenen? Waar gaat het discipelschap plaatsvinden als niet in de samenkomsten van de christenen?

Jezus had dus een andere filosofie: laten we al deze mensen die niet echt toegewijd zijn, kwijtraken. Laten we alleen de mensen om ons heen houden die willen volgen, die discipel willen zijn. En daarom gebruikte Hij taal die beslist aanstootgevend is, en dat met opzet — bijna tot het punt dat het ongepast is. Hoewel je niet zou willen zeggen dat iets wat Jezus zei ongepast was. Maar het komt zover dat spreken over het kauwen op Zijn vlees en het drinken van Zijn bloed niet eens een erg nauwkeurige weergave is van datgene waar Hij het over heeft. Hij heeft het niet echt over eten met je tanden en het drinken van bloed. Hij heeft het eigenlijk over hetzelfde als wanneer Hij zegt dat je Mij moet eten als het levende brood. Wat natuurlijk betekent: zoals een lichaam gevoed wordt door voedsel tot zich te nemen, zo komt ons eeuwige leven doordat we Jezus geestelijk tot ons nemen, zoals Hij eerder al had gezegd.

8

Aanstootgevende taal weert oppervlakkigheid

Sterker nog, deze hele discussie begon toen Hij in vers 27 tegen hen zei:

Werk niet om het voedsel dat vergaat, maar om het voedsel dat blijft tot in het eeuwige leven, dat de Zoon des mensen u geven zal; want Hem heeft God de Vader verzegeld.

JOHANNES 6:27

Dat wil zeggen:

Maar Hij antwoordde en zei: Er staat geschreven: De mens zal niet van brood alleen leven, maar van elk woord dat uit de mond van God komt.

MATTHEÛS 4:4

Nu, die analogie is niet zo moeilijk. Het is niet moeilijk om een analogie te zien tussen eten voor je lichaam en het eten van het Woord van God voor je ziel. Maar wanneer het neerkomt op het kauwen op vlees en het drinken van bloed, wordt de beeldspraak bizar. En het is bijna alsof Jezus die beeldspraak met opzet lijkt te kiezen. Zoals ik al zei, het is bijna niet eens gepast, omdat het niet erg duidelijk weergeeft wat hier eigenlijk wordt gesuggereerd. En toch overdrijft Hij duidelijk om deze mensen weg te krijgen. Dat is wat Hij probeert te doen. Hij probeert ervoor te zorgen dat ze weggaan, als dat kan.

En ik denk dat we het vandaag de dag heel riskant zouden vinden als we zouden proberen mensen de gemeente te laten verlaten, als ze daartoe gebracht zouden kunnen worden. Weet je, sommige mensen vragen me weleens hoe we meer mensen naar het zendingsveld kunnen krijgen. Mijn antwoord is: hoe zorgen we ervoor dat er minder mensen gaan? Het zendingsveld zit vol slechte voorbeelden van christenen — kleingeestige, kerkelijk bekrompen, jaloerse, territoriale mensen met een gezin dat niet op orde is en een humeur dat niet geheiligd is. Ik bedoel, er zijn heel veel goede zendelingen. Ik beschrijf niet alle zendelingen; ik beschrijf het overschot aan zendelingen. Er zijn mensen die God tot die taak roept, zoals Paulus en Barnabas. Ik zou liever een stuk of twaalf Paulussen en Barnabassen daarbuiten hebben dan duizend mensen die gingen omdat ze vanaf de kansel een schuldgevoel kregen aangepraat door iemand die zei dat we erop uit moeten om de mensen van India te bereiken. Nou, dat moeten we ook, maar degenen die dat moeten doen zijn degenen die God daartoe roept en aan wie Hij de gaven en het hart daarvoor geeft. Als iemand mij vraagt hoe je mensen naar het zendingsveld krijgt, zou ik bijna willen proberen mensen ervan te overtuigen om niet te gaan, want als ze door God geroepen zijn, gaan ze toch, hoe hard ik ook probeer ze tegen te houden. En de mensen die niet geroepen zijn, moeten niet gaan.

9

Ware bekering versus schijnchristendom

Zo gaat het eigenlijk ook met de gemeente zelf. Hoe krijg je meer mensen naar de gemeente? Nou, zorg dat ze behouden worden, denk ik. Degenen die niet behouden zijn, kun je waarschijnlijk beter vragen ergens anders heen te gaan, zodat ze geen smaad brengen over de naam van Christus door verbonden te zijn aan het lichaam zonder christen te zijn. Ik heb onlangs op ons online Bijbelforum gelezen dat iemand de vraag stelde: waarom laten christenen zich net zo vaak scheiden als niet-christenen? Eerlijk gezegd denk ik dat de reden is dat de meeste christenen geen christenen zijn. Als je een christen bent, ga je niet zomaar bij je partner scheiden zonder grond. En de meeste christenen zijn waarschijnlijk getrouwd met andere christenen die hun niet zomaar een grond daarvoor geven — hoop ik. Als ze dat wel doen, dan is dat net zo goed het probleem. Als er een man of vrouw is die overspel pleegt, en die geacht wordt christen te zijn, dan zie ik niet goed in hoe die persoon werkelijk een christen kan zijn. Ik zeg niet dat christenen nooit eens in zonde vallen, maar hoe zou iemand een volgeling van Jezus Christus kunnen zijn en tegelijk denken dat hij een affaire kan hebben terwijl hij getrouwd is? Of hoe kan iemand een volgeling van Jezus Christus zijn en denken dat hij zomaar zijn gezin in de steek kan laten? Voor iemand die Jezus liefheeft, is dat ondenkbaar. Maar voor de helft van de mensen die naar de gemeente gaan, is het niet ondenkbaar. En dus hebben we mensen in de gemeente van wie de gezinnen net zo vaak uit elkaar vallen als bij ieder ander — dat blijkt uit de statistieken. Zo wordt het getuigenis van Christus aan flarden geschoten. En dat komt alleen doordat die mensen hadden er sowieso niet moeten zijn, totdat ze bereid waren om Jezus te volgen.

Nu zijn er mensen die Jezus werkelijk volgen, en die toch soms vallen. Sommige mensen horen echt bij de gemeente, en toch vallen ze op een dag; ze doen dingen verkeerd. David was een waar gelovige, en hij viel, maar hij bekeerde zich. Met andere woorden, hij bleef toegewijd aan het volgen van God, ook al viel hij door zwakheid en dwaasheid. Hij bekeerde zich alsnog, omdat hij God liefhad. Als christenen zondigen en zich daarna bekeren, is dat iets anders dan bij mensen die zondigen omdat ze sowieso nooit toegewijd waren aan het gehoorzamen van God.

Jezus was dus niet op zoek naar een kunstmatig opgeklopte menigte om Zijn beweging geloofwaardig te laten lijken. Hij wilde de echte kinderen van Zijn Vader vinden en hen terugbrengen naar de Vader, en deze mensen waren dat grotendeels niet. En dus wilde Hij dat ze gewoon weggingen. En Hij zei in vers 54:

Wie Mijn vlees eet en Mijn bloed drinkt, heeft eeuwig leven, en Ik zal hem doen opstaan op de laatste dag.

JOHANNES 6:54

10

Rooms-katholieke leer: eucharistie

Nu, voordat we verdergaan en kijken naar de reactie van de mensen, laten we eerst dit punt behandelen dat door het grootste deel van de kerkgeschiedenis heen zo omstreden is geweest, namelijk: wat bedoelt Hij met het eten van Zijn vlees en het drinken van Zijn bloed? Gedurende een groot deel van de kerkgeschiedenis had de Rooms-Katholieke Kerk het monopolie op de christelijke leer, omdat zij het monopolie had op de kerk. Er was geen andere kerk die tegen hen kon standhouden. Ik heb het dan over Europa, de westerse wereld, waar onze voorouders voor het grootste deel vandaan kwamen. In het Oosten en in Afrika en zo waren er natuurlijk andere takken van de kerk die nooit onder de pausen stonden, die nooit enige band hadden met de Rooms-Katholieke Kerk. We horen niet veel over hen, omdat onze voorouders daar geen deel van uitmaakten. Maar wanneer je kerkgeschiedenis leest, lees je voornamelijk over de kerk in het Westen. De kerk van het Oosten, die zich bevond in India, Syrië, Assyrië en Babylon, op zulke plaatsen, maakte heel andere dingen mee. Maar de westerse kerk heeft, in elk geval tot aan de Reformatie, altijd gesuggereerd dat Jezus letterlijk bedoelt dat je Zijn vlees en bloed via je mond in je lichaam opneemt. Maar hoe in vredesnaam gebeurt dat dan? Hij is hier immers niet meer. Ach, het is magie, weet je wel? Wanneer je de eucharistie ontvangt, verandert het brood in het lichaam van Jezus en de wijn in het bloed van Jezus. Dit wordt transsubstantiatie genoemd: de substantie verandert in iets anders. Dat is de katholieke leer, en ik heb hier veel gesprekken met katholieken over gehad, en zij brengen dit altijd ter sprake.

En natuurlijk is er nog een andere passage die ze aanhalen, en je weet vast wel welke passage dat is: het is wanneer Jezus bij het Laatste Avondmaal was. Hij gaf de elementen van de Pascha-maaltijd door en zei:

en nadat Hij gedankt had, brak Hij het en zei: Neem, eet, dit is Mijn lichaam, dat voor u gebroken wordt. Doe dat tot Mijn gedachtenis. Evenzo nam Hij ook de drinkbeker, na het gebruiken van de maaltijd, en zei: Deze drinkbeker is het nieuwe testament in Mijn bloed. Doe dat, zo dikwijls als u die drinkt, tot Mijn gedachtenis.

1 KORINTHE 11:24-25

Zie je, kijk daar eens naar — twee keer spreekt Jezus over het eten van Zijn vlees en het drinken van Zijn bloed. En in het tweede geval, aan het einde van Zijn leven bij het Laatste Avondmaal, is het heel duidelijk dat Hij verwijst naar het vieren van het Avondmaal. Hij neemt de eucharistie, zoals het genoemd wordt.

Trouwens, eucharistie is gewoon het gewone Griekse woord voor dankzegging. De rooms-katholieken gebruiken deze term voor wat wij misschien avondmaalsgemeenschap noemen, of het Avondmaal, of zoiets — wij hebben daar verschillende namen voor. Maar de eucharistie, of de mis zoals zij het noemen, bestaat uit het nemen van de hostie en de wijn, en het geloof dat die dingen werkelijk en letterlijk het bloed en het lichaam van Jezus zijn.

11

Waarom dit niet over de eucharistie ging

Is dit nu wat Jezus bedoelde te zeggen? Waarschijnlijk komt het aardig dicht bij wat Zijn toehoorders dachten dat Hij zei, en daarom werden ze boos en gingen ze weg. Maar het is niet wat Hij bedoelde. Om te beginnen kon Hij bij deze gelegenheid onmogelijk over de eucharistie hebben gesproken, om de eenvoudige reden dat die nog niet was ingesteld, en dat zou pas een jaar later gebeuren. Dit was Pascha. Pas een jaar later, bij het volgende Pascha, stelde Jezus het Avondmaal in en zei:

dit is Mijn lichaam, dit is Mijn bloed. Vanaf nu, als je hiervan eet en drinkt, herinner je Mijn lichaam, Mijn bloed, herinner je Mijn dood. Er is dus geen enkele manier waarop deze mensen de eucharistie namen. Hij zegt namelijk dat sommigen van hen op dat moment al Zijn vlees aten en Zijn bloed dronken — het staat in de tegenwoordige tijd. Er was geen mis. Er was geen priester die een mis leidde. En wanneer Hij bijvoorbeeld in vers 54 zegt:

'Wie eet' staat daar in de tegenwoordige tijd:

wie Mijn vlees eet en Mijn bloed drinkt, heeft — tegenwoordige tijd —

Wie Mijn vlees eet en Mijn bloed drinkt, heeft eeuwig leven, en Ik zal hem doen opstaan op de laatste dag.

JOHANNES 6:54

Hij spreekt tot mensen een heel jaar voordat er ooit een eucharistische maaltijd heeft plaatsgevonden. En toch aten sommigen al Zijn vlees en dronken Zijn bloed, in de betekenis die Hij hier beschrijft, en hadden zij eeuwig leven. Dit is iets wat op dat moment al gaande was. Zijn discipelen bevonden zich daar al in. Hij heeft het dus niet over iets wat pas in de toekomst als ritueel zou worden ingesteld, maar over iets wat op dat moment al gaande was voor sommigen van deze mensen. En dat onderscheidde de ene groep van de andere: de ene groep at Zijn vlees en dronk Zijn bloed, de andere wees het af. Het zou dus onmogelijk zijn dat dit vers over het Laatste Avondmaal gaat, tenzij het bij wijze van vooruitwijzing bedoeld is — maar dan zou het in de toekomstige tijd moeten staan, want dit gebeurde nog niet.

Wat het Laatste Avondmaal zelf betreft: toen Jezus zei:

en nadat Hij gedankt had, brak Hij het en zei: Neem, eet, dit is Mijn lichaam, dat voor u gebroken wordt. Doe dat tot Mijn gedachtenis. Evenzo nam Hij ook de drinkbeker, na het gebruiken van de maaltijd, en zei: Deze drinkbeker is het nieuwe testament in Mijn bloed. Doe dat, zo dikwijls als u die drinkt, tot Mijn gedachtenis.

1 KORINTHE 11:24-25

was dat dan zo? Was het letterlijk zo? Werd Zijn bloed op dat moment uit Zijn lichaam in de beker uitgegoten? Nee, Zijn bloed zou pas de volgende dag worden vergoten, maar op dat moment nog niet. Hoe konden zij die avond bloed drinken dat was vergoten, terwijl Hij nog geen bloed had vergoten? Hoe konden zij die avond Zijn gebroken lichaam eten, terwijl Zijn lichaam nog niet gebroken was? Dat zou pas de volgende dag gebeuren. Moeten we soms aannemen dat er stukken van Jezus' lichaam in Zijn handen tevoorschijn kwamen en dat Hij die uitdeelde? Ik probeer niet oneerbiedig te zijn, maar het is duidelijk dat elk deel van Zijn lichaam nog intact was. Het was nog niet voor hen gebroken, nog niet. Al Zijn bloed zat nog in Zijn aderen. Er was niets van vergoten; het was niet in de beker gegoten.

Dus tenzij Hij op magische wijze brood in vlees veranderde — en zelfs al deed Hij dat, hoe zou dat dan Zijn vlees zijn? Als Hij stenen in brood kon veranderen, dan kon Hij, naar ik aanneem, ook brood in menselijk vlees veranderen. Maar hoe zou dat dan Zijn vlees zijn? Zijn vlees maakte helemaal deel uit van Hem. Er ontbrak niets van. Dat was niet Zijn vlees in hun handen. Dat was niet Zijn bloed in de beker. En Hij zei ook niet dat het dat was.

12

Figuurlijk taalgebruik: brood der ellende

Kijk, het Pascha-maal dat Hij enigszins aanpaste ter wille van Zijn discipelen, kende een moment waarop het brood op ceremoniële wijze gebroken werd, met rituele woorden erbij, en gegeten werd. En hetzelfde gold voor het doorgeven van verscheidene bekers tijdens de plechtigheid. Wanneer het brood door de gastheer aan tafel bij het Pascha gebroken werd, was het traditioneel om te zeggen: "Dit brood is het brood van de ellende dat onze vaders in Egypte gegeten hebben." Was dit brood het brood van de ellende dat hun vaders in Egypte hadden? Natuurlijk niet. Wat hij bedoelt is: dit brood staat daarvoor, het herinnert ons daaraan. Dat brood dat ze bij elk Pascha-maal aten, bestond nog niet toen hun vaders in Egypte waren. Het was nieuw, vers brood, dat ze waarschijnlijk die dag gebakken hadden.

Of die week. Het had fysiek geen enkel verband met iets wat ze in Egypte gegeten hadden. Sterker nog, hij had het niet eens over iets wat ze in Egypte gegeten hadden. Figuurlijk gesproken betekent 'zij aten het brood van de ellende' dat zij verdrukt

werden. Het is beeldspraak. Hij zegt niet echt dat dit brood het brood is dat hun vaders aten, maar zo druk je het wel uit. Zo spreek je nu eenmaal.

Net zoals wanneer ik jou mijn gezin zou laten zien op een Facebook-pagina en ik je een foto van al mijn kinderen liet zien, en ik zei: dit hier is mijn oudste zoon, en dit is mijn jongste zoon, en dit zijn mijn twee dochters in het midden, en dit hier is mijn oudste dochter. Dan zou jij zeggen: echt waar? Zijn dat zij? Ik dacht dat jouw kinderen van vlees en bloed zouden zijn, geen foto's op een scherm. Wel, deze foto's staan voor hen. Dat zijn zij niet. Mijn kinderen ademen en leven echt, en de foto's op het scherm doen dat niet. Dat zijn ze daar niet echt. Dat is een foto van hen. Dat is een afbeelding van hen. Maar toch zou ik blijven zeggen: dat is hem en dat is zij. We zeggen: dit is mijn zoon. Dat betekent niet dat dat werkelijk mijn zoon is. Dat betekent alleen dat dat een foto van mijn zoon is.

Als ik je aanwijzingen geef en je een kaart laat zien, en ik zeg: kijk, deze lijn hier, dit is Interstate 5 — nee, dat is het niet. Het is een lijn met inkt op een blad papier. Het is niet Interstate 5. Maar het staat voor Interstate 5. 'Dit is Interstate 5' betekent dat dit ervoor staat. Zo spreken we de hele tijd. En zo spraken zij ook in Bijbelse tijden.

13

Davids weigering: water heet 'bloed'

Toen David zei:

kreeg David dorst en zei: Wie geeft mij water te drinken uit de bron van Bethlehem, die bij de poort ligt?

2 SAMUEL 23:15

braken drie van zijn helden door een Filistijnse linie heen, putten water uit die bron, en brachten het bij David. Maar David kon het niet over zijn hart verkrijgen om het te drinken. Hij goot het water uit en zei:

en zei: Er is bij mij geen sprake van, HEERE, dat ik dit zal doen! Zou ik het bloed van de mannen drinken die er met gevaar voor hun leven opuit gegaan zijn? En hij wilde het niet drinken. Zo deden deze drie helden.

2 SAMUEL 23:17

Dit water is het bloed van die mannen? Klopt dat? Zei David dat dit water nu was omgezet in bloed? Nee. 'Dit water is het bloed' betekent: dit water doet me denken aan, of staat voor, of heeft voor mij de betekenis van. Het betekent niet dat het werkelijk bloed is. Hij doet geen uitspraak over transsubstantiatie wanneer hij zegt dat dit water het bloed van deze mannen is, net zomin als Jezus zei dat deze beker Zijn bloed is. Dat is het niet. Het is wijn.

Je zou het zelfs kunnen bewijzen. Stel dat je naar een rooms-katholieke kerk gaat en daar deelneemt aan de avondmaalsgemeenschap, en je laat daarna je maag leegpompen. Dan kun je gewoon nagaan: is het vlees geworden, of bestaat het nog uit tarwe? Bestaat het nog uit meel? Ja — het is geen vlees geworden. Het is nog steeds brood. De substantie verandert niet.

Rooms-katholieken hebben antwoorden op dit soort dingen, maar zoals je je misschien kunt voorstellen, zijn het wanhopige antwoorden. Ik heb ze gelezen. Ze gaan zeker in op het magische aspect, het bijgelovige aspect van de zaak. Maar om te zeggen dat Jezus hier bedoelt dat je letterlijk Zijn vlees moet eten en Zijn bloed moet drinken — als wij zeggen dat dát Zijn bedoeling is, dan leggen we Hem een letterlijkheid op die in geen van Zijn uitspraken in het evangelie van Johannes voorkomt.

14

Patroon in Johannes: te letterlijk genomen

En een van de belangrijkste dingen die we in het evangelie van Johannes keer op keer zien, is dat Jezus een uitspraak doet die mensen te letterlijk opvatten. Hoe vaak is dat al gebeurd?

In Johannes 2 zei Hij:

Jezus antwoordde en zei tegen hen: Breek deze tempel af en in drie dagen zal Ik hem laten herrijzen.

JOHANNES 2:19

En zij zeiden:

De Joden zeiden dan: Zesenveertig jaar is aan deze tempel gebouwd, en Ú zult hem in drie dagen laten herrijzen?

JOHANNES 2:20

En Johannes zegt dat Hij het had over de tempel van Zijn lichaam. Hij verduidelijkte het hun niet, maar dat is waar Hij het over had. Zij namen Hem te letterlijk. Hij zei:

breek deze tempel af, en Ik zal hem weer opbouwen. Zij dachten dat Hij het letterlijk bedoelde. Dat was niet zo.

Hij zei tegen Nicodemus:

Jezus antwoordde en zei tegen hem: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Als iemand niet opnieuw geboren wordt, kan hij het Koninkrijk van God niet zien.

JOHANNES 3:3

En Nicodemus zei:

Nicodemus zei tegen Hem: Hoe kan een mens geboren worden als hij oud is? Hij kan toch niet voor de tweede keer in de buik van zijn moeder ingaan en geboren worden?

JOHANNES 3:4

Natuurlijk niet. Nicodemus nam Hem letterlijk, maar Hij sprak niet letterlijk. Hij bedoelde het niet in fysieke zin. Hij had het over iets geestelijks, iets dat vergeleken werd met geboorte, met het gaan door een moederschoot.

In hoofdstuk 4, tegen de vrouw bij de bron, zei Hij:

Jezus antwoordde en zei tegen haar: Als u de gave van God kende, en wist Wie Hij is Die tegen u zegt: Geef Mij te drinken, u zou het Hem hebben gevraagd en Hij zou u levend water gegeven hebben.

JOHANNES 4:10

En zij dacht dat Hij letterlijk water bedoelde. Hij spreekt de hele tijd geestelijk, en mensen nemen Hem steeds letterlijk.

Later in datzelfde verhaal, nog steeds in hoofdstuk 4, komen Zijn discipelen en zeggen: Heere, hier is iets om te eten. Hij zegt:

Maar Hij zei tegen hen: Ik heb voedsel te eten waarvan u geen weet hebt.

JOHANNES 4:32

Zij zeggen: wat? Heeft iemand Hem iets te eten gebracht? En Hij zegt:

Jezus zei tegen hen: Mijn voedsel is dat Ik de wil doe van Hem Die Mij gezonden heeft en Zijn werk volbreng.

JOHANNES 4:34

Dit soort dingen doet Hij voortdurend.

In hoofdstuk 8, in de verzen 32 en 33, zei Jezus:

en u zult de waarheid kennen, en de waarheid zal u vrijmaken.

JOHANNES 8:32

En zij zeiden:

Zij antwoordden Hem: Wij zijn Abrahams nageslacht en zijn nooit slaaf van iemand geweest; hoe kunt U dan zeggen: U zult vrij worden?

JOHANNES 8:33

En Hij zei:

Jezus antwoordde hun: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Ieder die de zonde doet, is een slaaf van de zonde.

JOHANNES 8:34

Zij dachten dat Hij het had over letterlijke vrijheid van letterlijke ketenen. Hij spreekt over geestelijke dingen, en mensen nemen Hem alsof Hij het letterlijk bedoelt.

15

Ook 'Mij eten' is niet letterlijk bedoeld

Dus past het helemaal bij het hele boek Johannes dat Hij zegt dat je Hem moet eten. En zij zeggen: hoe kunnen wij U eten? Wel, Hij bedoelt dat net zo min letterlijk als Hij bedoelde dat de vrouw bij de bron letterlijk het levende water moest drinken. Het gaat niet door haar keel naar haar maag. Het is niet dat soort drinken; het is niet dat soort water.

Zo ook doorheen het hele boek Johannes, en op veel plaatsen in de bediening van Jezus, zei Hij dingen die niet letterlijk bedoeld waren, en het was een vergissing van mensen wanneer ze ze letterlijk namen. De Joden namen Hem hier letterlijk:

Wie Mijn vlees eet en Mijn bloed drinkt, heeft eeuwig leven, en Ik zal hem doen opstaan op de laatste dag.

JOHANNES 6:54

En doorheen de geschiedenis hebben veel christenen Hem hier ook letterlijk genomen, per ongeluk.

Maar wat een vreemde zaak zou dat zijn — dat Hij in al Zijn onderwijs in Mattheus, Markus, Lukas en Johannes maar terloops iets zou noemen dat zo essentieel zou zijn als het waar was. Hij zegt in vers 54:

wie Mijn vlees eet en Mijn bloed drinkt, heeft eeuwig leven Dat zou dus betekenen dat je dat moet doen. In vers 56:

Wie Mijn vlees eet en Mijn bloed drinkt, blijft in Mij en Ik in hem.

JOHANNES 6:56

Dit zou dus absoluut noodzakelijk zijn om te doen, en Zijn vlees niet eten en Zijn bloed niet drinken zou betekenen dat je het leven misloopt.

Als dat zo belangrijk is, waarom wordt het dan niet aan iedereen verteld? Waarom zegt Jezus het alleen hier, en alleen in overdreven bewoordingen? Je kunt zien waar Hij het over heeft, want Hij gaat hier gewoon uitgebreider en beeldender in op een algemene uitspraak die Hij aan het begin deed: je moet niet alleen het voedsel eten dat vergaat, je moet het voedsel eten dat blijft tot in het eeuwige leven. Wat is dat? Dat ben Ik. Je moet Mij ontvangen. Wie ben Ik? Ik ben het Woord, het Woord van God. Geloof in Mij en je eet Mij. Dat is wat Hij zegt.

16

Vers 54 vergeleken met vers 40 en 47

Kijk bijvoorbeeld naar vers 54:

wie Mijn vlees eet en Mijn bloed drinkt, heeft eeuwig leven, en Ik zal hem opwekken op de laatste dag Kijk nu naar vers 40:

En dit is de wil van Hem Die Mij gezonden heeft, dat ieder die de Zoon ziet en in Hem gelooft, eeuwig leven heeft, en Ik zal hem doen opstaan op de laatste dag.

JOHANNES 6:40

Precies dezelfde uitspraak — dat bepaalde mensen eeuwig leven hebben en dat Hij hen op de laatste dag zal opwekken — maar in het ene geval staat er:

Wie Mijn vlees eet en Mijn bloed drinkt, heeft eeuwig leven, en Ik zal hem doen opstaan op de laatste dag.

JOHANNES 6:54

en in het andere geval maakt het duidelijk dat Hij het heeft over ieder die de Zoon ziet en in Hem gelooft. In Hem geloven is Hem in je opnemen. In Hem geloven is Hem in jezelf ontvangen, zoals je voedsel in jezelf ontvangt door te eten.

Het is duidelijk dat wanneer Hij het heeft over Zijn vlees eten en Zijn bloed drinken, Hij het heeft over dat wat mensen eeuwig leven geeft. Zoals het eten van gewoon brood het lichamelijke leven geeft of in stand houdt, zo geeft en onderhoudt wat Hij hier 'Zijn vlees eten en Zijn bloed drinken' noemt het eeuwige leven. Zo zegt Hij in vers 54 dat als je Zijn vlees eet en Zijn bloed drinkt, je eeuwig leven zult hebben. En aan het eind van vers 58:

Dit is het brood dat uit de hemel neergedaald is; niet zoals uw vaders het manna gegeten hebben en gestorven zijn. Wie dit brood eet, zal in eeuwigheid leven.

JOHANNES 6:58

En heel duidelijk, in vers 51:

Ik ben het levende brood, dat uit de hemel neergedaald is; als iemand van dit brood eet, zal hij leven in eeuwigheid. En het brood dat Ik geven zal, is Mijn vlees, dat Ik geven zal voor het leven van de wereld.

JOHANNES 6:51

Let dus op: vers 51, vers 54, vers 58 — ze zeggen allemaal: eet je het brood, dan zul je in eeuwigheid leven.

Maar Hij had al veel eerder dingen gezegd over eeuwig leven. Aan het begin, in vers 27, had Hij gezegd:

Werk niet om het voedsel dat vergaat, maar om het voedsel dat blijft tot in het eeuwige leven, dat de Zoon des mensen u geven zal; want Hem heeft God de Vader verzegeld.

JOHANNES 6:27

Maar daarna, toen Hij verderging over het eeuwige leven, zei Hij steeds: je moet geloven, je moet geloven, je moet geloven. Zo staat er in vers 40:

En dit is de wil van Hem Die Mij gezonden heeft, dat ieder die de Zoon ziet en in Hem gelooft, eeuwig leven heeft, en Ik zal hem doen opstaan op de laatste dag.

JOHANNES 6:40

In vers 47:

Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Wie in Mij gelooft, heeft eeuwig leven.

JOHANNES 6:47

Het geloven in Hem is het eten en drinken van Hem.

17

Reactie van de discipelen: 'een hard woord'

Waarom sprak Hij zo grafisch en zo aanstootgevend over het eten van Zijn vlees en het drinken van Zijn bloed, in die bewoordingen? Ik heb dat met jullie verkend — ik denk dat Hij probeerde de mensen weg te laten gaan die konden weggaan, degenen die God niet trok. En er staat in vers 60:

Velen dan van Zijn discipelen die dit hoorden, zeiden: Dit woord is hard; wie kan het aanhoren?

JOHANNES 6:60

Toen Jezus in Zichzelf wist dat Zijn discipelen hierover morden, zei Hij tegen hen:

Maar omdat Jezus bij Zichzelf wist dat Zijn discipelen daarover morden, zei Hij tegen hen: Neemt u hier aanstoot aan? En als u de Zoon des mensen nu eens zou zien opvaren naar de plaats waar Hij eerder was?

JOHANNES 6:61-62

Deze uitspraak is voor mij altijd lastig geweest — hoe die twee uitspraken met elkaar samenhangen kon de ene of de andere kant op gaan. Hij zou kunnen zeggen: als wat Ik zeg jullie aanstoot geeft, dan zul je nog meer aanstoot nemen wanneer Ik wegga. Dat is mogelijk, maar het is niet per se waar — Zijn heengaan zou niet noodzakelijk aanstootgevender zijn dan wat Hij bij deze gelegenheid zei. Dus misschien bedoelt Hij het juist andersom: jullie nemen nu aanstoot, maar wanneer je Mij ziet opstijgen, zul je geen aanstoot meer nemen. Je zult geloven dat Ik wist waar Ik het over had. Op dit moment doet dit je struikelen; op dit moment zorgt dit ervoor dat je aan Mij gaat twifelen. Maar wat als je Mij ziet opstijgen, terug naar de hemel? Dan zul je die twijfels niet meer hebben. Als je dit soort taal kunt verdragen zonder te struikelen en zonder bij Mij weg te gaan, dan zal je geloof gerechtvaardigd worden. Je zult Mij op een dag terug zien opstijgen naar de hemel. Je zult Mij zien gaan. En dan zal natuurlijk alle moeite die je nu hebt met Mijn woorden, deze moeilijke woorden, niet meer zo moeilijk voor je zijn. Je zult in ieder geval geloven dat Ik wist waar Ik het over had. Hoe dan ook, die specifieke combinatie van twee gedachten is voor mij altijd wat onduidelijk geweest.

18

Vers 63: de Geest maakt levend

Maar in vers 63 zegt Hij:

De Geest is het Die levend maakt, het vlees heeft geen enkel nut.
De woorden die Ik tot u spreek, zijn geest en zijn leven.

JOHANNES 6:63

Dit is nu zo belangrijk voor het begrijpen van het eten van het vlees en het drinken van Zijn bloed, want Hij heeft gezegd dat als je Zijn vlees eet, of als je Hem eet, dat je leven zal geven. Vers 51:

Ik ben het levende brood, dat uit de hemel neergedaald is; als iemand van dit brood eet, zal hij leven in eeuwigheid. En het brood dat Ik geven zal, is Mijn vlees, dat Ik geven zal voor het leven van de wereld.

JOHANNES 6:51

Maar wat bedoelt Hij daarmee? Hij zei dat het niet het vlees is dat leven geeft. Het vlees heeft geen enkel nut. Het is de Geest die leven geeft. Als je denkt dat Ik het heb over het eten van Mijn fysieke vlees, dan heb je het mis. Dat zal geen enkel nut hebben. Wat wél nut heeft, wat leven geeft, is niet het eten van letterlijk vlees, maar het is de Geest die leven geeft. Het vlees heeft geen enkel nut. En de woorden die Ik tot jullie spreek, die zijn geest en die zijn leven.

Dus wat Hij zegt is dat je Mijn woorden moet eten. Je moet Mijn woorden ontvangen zoals je voedsel ontvangt. En dat is natuurlijk gewoon een herhaling van een heel gangbaar thema in het Oude Testament, namelijk dat het Woord van God is als voedsel waarin godvrezende mensen zich verlustigen, waarmee ze feestvieren en waardoor ze geestelijk gevoed worden. Vorige keer heb ik jullie behoorlijk wat passages uit het Oude Testament gegeven die precies dat zeggen. Die gaan we niet opnieuw doornemen, maar het punt is dat Hij de hele tijd al over het eten van Zijn woorden heeft gesproken, en natuurlijk gebruiken wij de uitdrukking 'je woorden inslikken' normaal in een andere betekenis. Wat Hij zegt is: wanneer Ik zeg dat je Mij moet eten, is dat niet echt Mij, de fysieke Mij. Ik ben het Woord dat vlees geworden is. Mijn woorden zijn geest en zijn leven. Die moet je eten. Het vlees zou geen nut hebben. Als je Mij fysiek zou eten, zou het geen kwaad kunnen, maar het zou je ook niet baten. Het vlees heeft geen enkel nut. De Geest is wat leven geeft. En Ik spreek in geestelijke termen. Ik heb het over Mijn woorden, die geest zijn en leven zijn, en die je leven zullen geven.

Nu weten we dat Hij het over Zijn woorden had, want verderop, in vers 68, zei Simon Petrus tegen Hem:

Simon Petrus dan antwoordde Hem: Heere, naar wie zullen wij heen gaan? U hebt woorden van eeuwig leven.

JOHANNES 6:68

Hij zei niet dat alleen Jezus het vlees en bloed kon geven dat zij moesten eten, of dat alleen Hij de eucharistische maaltijd kon verschaffen zodat zij eeuwig leven konden hebben. Nee, hij zei: Heere, naar wie zullen wij heen gaan? U hebt woorden van eeuwig leven. Wij kunnen dit levende brood niet eten als wij U verlaten, want het zijn Uw woorden die eeuwig leven geven.

Dus hoewel Jezus taal heeft gebruikt die voor de Joden heel verwarrend was, en die eerlijk gezegd door de geschiedenis heen ook voor christenen heel verwarrend is gebleken, is het toch niet moeilijk te onderscheiden dat Hij het heeft over geloven in Hem, geloven in Zijn woorden, het geestelijk ontvangen van wat Hij zegt. Het is de Geest die leven geeft, en Zijn woorden zijn geest en zijn leven. Dat is wat eeuwig leven geeft. Het is niet het eten van een of ander brood, het eten van een of ander vlees, het drinken van een of ander bloed. Dat is niet wat leven geeft. Dat is het allemaal opvatten in vleselijke zin, en dat heeft geen enkel nut.

19

Velen discipelen trekken zich terug

Nu zei Jezus in vers 64:

Maar er zijn sommigen onder u die niet geloven. Want Jezus wist van het begin af wie het waren die niet geloofden, en wie het was die Hem zou verraden. En Hij zei: Daarom heb Ik u gezegd dat niemand tot Mij komen kan, tenzij het hem door Mijn Vader gegeven is.

JOHANNES 6:64-65

Met andere woorden: jullie mensen, sommigen van jullie hebben het moeilijk met wat Ik zeg. Ik zou sommigen van jullie hierdoor kunnen kwijtraken. En dat gebeurde ook inderdaad, zoals het volgende vers ons laat zien. Maar Hij zegt: jullie zouden toch niet

tot Mij komen als de Vader jullie niet trok, dus Ik kan jullie hier niet vasthouden. Als God jou niet trekt, als God het jou niet schenkt, dan kan Ik je sowieso niet laten komen, en dat zou Ik ook niet willen. En zo staat er:

Van toen af trokken velen van Zijn discipelen zich terug en gingen niet meer met Hem mee.

JOHANNES 6:66

Het belangrijke om nu op te merken is dat de mensen over wie het hier gaat, in de verzen 60 tot en met 66, Zijn discipelen zijn. Zo worden ze genoemd; in vers 60 staat:

Velen dan van Zijn discipelen die dit hoorden, zeiden: Dit woord is hard; wie kan het aanhoren?

JOHANNES 6:60

Vers 61:

Maar omdat Jezus bij Zichzelf wist dat Zijn discipelen daarover morden, zei Hij tegen hen: Neemt u hier aanstoot aan?

JOHANNES 6:61

Dit zijn niet de twaalf. "Discipelen" verwijst naar mensen die een zekere mate van toewijding aan Hem hadden, die in zekere zin volgelingen van Hem waren geworden en Hem als hun rabbi zagen. Er waren er velen, veel meer dan de twaalf. Er waren er op een bepaald moment minstens zeventig, voor zover we weten, want Hij heeft er bij een gelegenheid zeventig, twee aan twee, uitgezonden. Er waren er soms waarschijnlijk nog veel meer — echte mensen die discipelen genoemd werden. De Bijbel zelf noemt hen zelfs discipelen, dus dat wordt gewoon als vanzelfsprekend aangenomen. En toch stopten sommigen van hen met Hem te volgen. Dat lijkt mij niet op de volharding der heiligen. Is er een garantie dat je, als je een waar discipel bent, zult volharden? Dat je, als je werkelijk een van de ware christenen bent, zult volharden? Misschien niet. Deze mensen worden in ieder geval door Johannes discipelen genoemd. En dat lijken ze ook geweest te zijn, want ze worden zo vaak op die manier aangeduid. Er staat niet dat veel mensen uit de menigte dit zeiden. Maar Hij verloor wel daadwerkelijk de meesten van hen uit de menigte. En zelfs velen van

Zijn discipelen gingen terug en wandelden niet meer met Hem. Dat zou betekenen dat je niet meer behouden was. Dat zou betekenen dat je geen volgeling van Christus meer was. Geen christen meer zijn. Bedenk dat "discipel" in de Bijbel een ander woord is voor "christen". De discipelen werden voor het eerst christenen genoemd in Antiochië. Dus christen en discipel zijn hetzelfde.

20

Petrus: 'Naar wie zullen wij heengaan?'

Vers 67:

Jezus dan zei tegen de twaalf: Wilt u ook niet weggaan?

JOHANNES 6:67

En dit wordt alleen tegen de twaalf gezegd. Nu was een van hen Judas. En we hebben al in Johannes gelezen dat er een van de twaalf was die niet bij Hem zou blijven. Maar hij bleef bij Hem doorheen deze beproeving.

Was Judas nu een waar gelovige of niet? Ik weet het niet. Niemand weet het zeker. Daar is discussie over geweest. Sommigen zeggen dat hij een waar discipel was en afviel en zijn behoud verloor. Zij die niet geloven dat dat mogelijk is, zeggen: nee, hij kan geen waar discipel geweest zijn. Hij was de hele tijd al nep. Jezus wist van meet af aan wie Hem zou verraden, en bij deze gelegenheid zou Hij Judas zelfs een duivel noemen. Maar dat betekent niet dat Judas nooit eerder een waar discipel geweest was. We hebben gewoon niet genoeg informatie over Judas' vroegste toewijding en de mate van zijn geloof.

Maar onder de twaalf verliet niemand Hem op dit moment, terwijl blijkbaar bijna iedereen anders dat wel deed. En:

Jezus zei tegen de twaalf: willen jullie ook weggaan?

En Simon Petrus antwoordde:

Simon Petrus dan antwoordde Hem: Heere, naar wie zullen wij heen gaan? U hebt woorden van eeuwig leven.

JOHANNES 6:68

Als je ooit een echte ontmoeting met Jezus hebt gehad — zoals de mensen in Samaria die door de vrouw bij de bron naar Hem toe werden gebracht — zij zeiden:

en zij zeiden tegen de vrouw: Wij geloven niet meer om wat u zegt, want wijzelf hebben Hem gehoord en weten dat Híj werkelijk de Zaligmaker van de wereld is, de Christus.

JOHANNES 4:42

Wanneer je Jezus werkelijk zelf hebt gehoord, wanneer Zijn woorden werkelijk bij je zijn binnengekomen zoals ze doen bij een waar kind van God, dan is het bijna onmogelijk je voor te stellen dat je ergens anders naartoe zou gaan.

Nu deed een van de twaalf dat wel, en Petrus ook, maar hij kwam terug. Petrus verloochende Hem drie keer. Maar hij kwam terug bij Christus. Het is mogelijk dat iemand die echt sterk voelt: ik zou nooit kunnen terugvallen, waar zou ik heen gaan — nou, dat kan wel. Het is mogelijk. Maar ik begrijp het sentiment van Petrus zeker. Ik kan me niet voorstellen dat ik ooit zou terugvallen. Waarom zou ik? Ik ben te afhankelijk van wat ik ontvang in mijn gemeenschap met Christus, in het leven dat ik heb. Ik heb het niet eens over naar de hemel gaan wanneer ik sterf. Ik heb het over nu, op dit moment. De woorden van het eeuwige leven — daar leef ik van. Zou ik ergens naartoe gaan waar die er niet zijn? Waar zou je dan van leven? Waar zou je in vredesnaam van leven als je de woorden van God niet hebt, waarover je dag en nacht nadenkt?

Dat is wat Petrus zei. Hij zei:

En wij hebben geloofd en erkend dat U de Christus bent, de Zoon van de levende God.

JOHANNES 6:69

Kort hierna, volgens de andere Evangeliën, nam Jezus de discipelen mee naar Caesarea Filippi en zei:

wie zeggen jullie dat Ik ben?

En Petrus gaf datzelfde getuigenis:

U bent de Christus, de Zoon van de levende God. In wezen dezelfde woorden die we hier hebben. Maar op dat latere moment, waarschijnlijk pas dagen later, zei Jezus:

En Jezus antwoordde en zei tegen hem: Zalig bent u, Simon Barjona, want vlees en bloed hebben u dat niet geopenbaard, maar Mijn Vader, Die in de hemelen is.

MATTHEÛS 16:17

En dat was ongetwijfeld omdat Jezus beseftte dat Zijn discipelen hier een beetje wankelden. Er staat dat veel van de discipelen Hem verlieten en wegliepen. En nu wist Hij zelfs van de twaalf niet zeker hoe het zat. Kort hierna gaat Hij dus de berg op, naar Caesarea Filippi, en vraagt hun:

wie zeggen de mensen dat Ik ben?

En nadat Hij de opsomming van de verschillende meningen had gehoord, zei Hij:

goed, en wie zeggen jullie dat Ik ben?

En Petrus geeft precies datzelfde getuigenis. En blijkbaar was Jezus opgelucht dat te horen. Zijn reactie klinkt alsof Hij er niet zeker van was dat Hij het juiste antwoord van deze mannen zou krijgen. Waarom? Omdat ze net de ineenstorting hadden meegemaakt van een uiterst populaire beweging, waarin zij op de top van de golf hadden meegereden als naaste vertrouwelingen van de leider.

21

Politieke verwachtingen van de discipelen

Ze deelden ook de meeste andere opvattingen van de Joden, namelijk dat het Koninkrijk van God politiek van aard zou zijn, en dat de Messias zou regeren zoals David. En het was duidelijk dat zij zichzelf zagen als de mensen die de meest bevoorrechte posities zouden krijgen wanneer Hij aan de macht kwam. Ze hadden op dat moment in hun leven alle reden om te geloven dat Jezus op een dag, voordat Zijn leven voorbij was, op een troon in Jeruzalem zou zitten, en dat zij — of in elk geval sommigen van hen — aan Zijn rechterhand en Zijn linkerhand zouden zitten. Weet je nog, Jakobus en Johannes vroegen:

En zij zeiden tegen Hem: Geef ons dat wij mogen zitten, de één aan Uw rechter- en de ander aan Uw linker hand, in Uw heerlijkheid.

MARKUS 10:37

Ze wisten dat het óf zij zouden zijn, óf enkelen van de andere twaalf, dus wilden ze vroeg hun voet tussen de deur krijgen. Ze dachten dat het voor de hand lag: wanneer onze Meester de Messias wordt, de Koning wordt, dan zijn wij natuurlijk Zijn kabinet. Wij zullen heersers zijn. En toen er de dag daarvoor vijftienduizend mensen achter Hem aan liepen, moeten ze gedacht hebben: wauw, onze man is nu een bekende naam. Hij is beroemd. Hij is beslist niet ver meer verwijderd van het moment waarop Hij de macht grijpt en koning wordt. En wij zullen daar vlak naast Hem staan.

En dan stort Zijn beweging de volgende dag gewoon in. Iedereen is weg. Het zijn alleen nog de twaalf. En dat zou natuurlijk ontmoedigend zijn voor iedereen die de hoop had gekoesterd dat ze binnenkort invloedrijk zouden zijn aan de top van een zeer machtige beweging — misschien wel een wereldwijde beweging van de Koning van de Wereld, de Messias. En nu ziet het er niet naar uit dat Hij de koning is van wie dan ook, behalve van een paar mensen, en het lijkt erop dat Hij Zijn kans heeft laten lopen. Hij had het ijzer moeten smeden toen het heet was. In vers 15 van dit hoofdstuk staat dat:

Omdat Jezus nu wist dat zij zouden komen en Hem met geweld mee zouden nemen om Hem koning te maken, trok Hij Zich opnieuw terug op de berg, Hij Zelf alleen.

JOHANNES 6:15

Maar Hij liet het niet toe.

En de discipelen dachten ongetwijfeld: Hij krijgt nooit meer zo'n kans. En vooral nadat de hele campagne was ingestort en alleen zij nog over waren, dachten ze: Hij heeft die kans verspild. En dat zou, als er ooit een moment was, het moment zijn geweest waarop ze ontmoedigd raakten — denkend: hebben we het wel bij het juiste eind over deze man, of niet? En als we gelijk hebben, hoe komt het dan dat iedereen anders het mis heeft? Hoe kunnen wij gelijk hebben als iedereen anders heeft besloten dat Hij niet de Ware is? Wat maakt ons zo koppig? Dat is de verleiding die mensen dan beginnen te krijgen.

22

Van christelijk Amerika tot geen respect meer

Sterker nog, wij zijn diezelfde verleiding veertig jaar geleden in dit land ook gaan voelen. Ontzettend veel mensen beschouwden Amerika als een christelijk land. Heel wat christenen dachten er zo over. Ikzelf ben opgevoed in een christelijk gezin. Wij dachten eigenlijk gewoon dat dit een christelijk land was. En we wisten dat niet iedereen in het land christen was, maar we dachten toch echt dat Jezus in de publieke opinie de populairste persoon was. Niemand die ik kende, zou destijds hebben ontkend dat de Bijbel het Woord van God was, zelfs niet als ze geen christen waren. De Bijbel werd gerespecteerd.

Ik herinner me een vriend die tot geloof kwam tijdens de Jezusbeweging. Hij vertelde me dat hij, toen hij nog een ongelovige was, weleens naar Billy Graham keek die op tv preekte. Hij zei dat het hem altijd opviel wanneer Billy Graham zei: "de Bijbel zegt". Alleen al die uitdrukking, "de Bijbel zegt", trok zijn aandacht. Want hij wist: de Bijbel, dat is het Woord van God. Hij was niet opgevoed in een christelijk gezin. Hijzelf was geen christen. Maar er was gewoon dat algemene respect voor Christus, dat algemene respect voor de Bijbel, in de cultuur.

En dat was een generatie geleden. Nu is het tegenovergestelde waar. De gemiddelde persoon denkt dat de Bijbel grotendeels onzin is. Men denkt dat Jezus misschien niet eens heeft geleefd, of misschien de echtgenoot was van Maria Magdalena, en gewoon een soort verdwaasde plattelandsrabbi. Er zijn allerlei opvattingen in omloop die mensen voor waar aannemen. Praat je met ongelovigen, dan denken ze óf dat Hij nooit heeft bestaan en dat Hij gewoon een mythe is, gebaseerd op de mythes van Mithras en Horus en de valse heidense goden, en dat Hij gewoon nog zo'n legende is. Óf ze denken dat Hij de Da Vinci Code-versie van Jezus is: gewoon een mens, die later door Zijn volgelingen tot God werd verheven.

Veertig jaar geleden – als je opkwam voor Christus, bewonderden de meeste mensen je daar juist om, denk ik. Ik weet nog dat mensen, vlak nadat ik rond 1970 in de bediening was gegaan, in bijna elk niet-christelijk gezelschap stopten met vloeken zodra ze wisten dat ik predikant was. Ze wilden me niet beledigen. Als ze per ongeluk vloekten, zeiden ze: "oh, sorry," alsof ze zich bij mij moesten verontschuldigen voor wat ze gezegd hadden. Er hing gewoon dat algemene gevoel: er is een christen in de buurt. Dat is een man van God. Wees voorzichtig, doe niets verkeers in de buurt van de man van God. Het was niet omdat hij zo dunhuidig was dat hij beledigd zou zijn. Het is meer dat je niet betrappt wilt worden terwijl je dat doet, wanneer er een man van God bij is. Zo waren mensen vaak.

Dat is nu precies andersom. Nu beledigen ze je maar al te graag, als het even kan. Ze vloeken tegen je. Ze vervloeken God in jouw bijzijn. Ze doen van alles. Er is geen respect meer voor Christus, zoals sommigen weten van het evangelisatiewerk dat ze de laatste tijd op straat hebben gedaan.

23

Minder populair, meer moed nodig

En dus, in de Jezusbeweging – dat is toen ik in de bediening begon – leek het alsof dat de trend van de toekomst was. Iedereen die ik kende op mijn middelbare school ging naar Calvary Chapel en werd behouden. Duizend van hen per maand werden gedoopt in de oceaan. Het was als een aanzwellende opwekking. Ik dacht: wauw. En ik had het geluk er middenin te zitten. Ik had een voorsprong, omdat ik al behouden was voordat de opwekking kwam. Dus het was alsof ik in deze echt populaire beweging zat, en ik

dacht: nou, dit is een heel bevoorrechte positie – een beetje zoals een van de discipelen die er vanaf het prille begin bij waren, bij iets dat enorm zou worden. En het werd ook enorm, een paar jaar lang. De Jezusbeweging verspreidde zich over de hele wereld. Maar daarna zakte het weer in. En het is zo'n ander gevoel om vandaag de dag voor Christus te staan, met de houding van het publiek zoals die nu is, vergeleken met toen.

Toentertijd zou ik er totaal niet mee gezeten hebben om in welk gezelschap dan ook te zeggen dat ik predikant ben. Ik zou er nog steeds niet mee zitten om te zeggen dat ik christen ben. Maar om te zeggen dat je predikant bent, is tegenwoordig riskant, omdat er tv-evangelisten zijn geweest die ten val zijn gekomen, en er zijn priesters die kinderen misbruiken. Ook het beeld dat mensen hebben van mannen die beroepsmatig in de bediening staan, heeft in de publieke opinie een flinke knauw gekregen. In 1970, als je iemand vertelde dat je predikant was, zeiden ze dat ze respect voor je hadden, zelfs als ze zelf geen christen waren. Maar tegenwoordig is het alsof je net zo goed kunt zeggen: ik ben een bijlmoordenaar, of ik ben een viezerik, of zoiets, want dat is zo'n beetje wat veel mensen denken over iedereen die in de bediening zit.

Dus stel dat de menigte verdwenen is, dat de massa's die Hem enthousiast volgden dat niet meer doen, en dat zelfs velen van de Jezus-mensen zich hebben teruggetrokken en niet meer met Hem meelopen. Als jij dan nog steeds met Hem meeloopt, omdat je denkt dat er nergens anders is om de woorden van het eeuwige leven te krijgen dan bij Hem, dan sta je in een minder populair licht dan voorheen. En er is een oprechter geloof in Christus voor nodig, en eerlijk gezegd meer moed dan vroeger, om voor Christus te staan in de cultuur.

En daar bevonden de discipelen zich. Daar keken ze tegenaan. Ze waren deel geweest van de opwekking. Hun gemeente was een megagemeente, vijftienduizend mensen. En nu was het een kleine gemeente van twaalf mensen. Ik zei al in onze vorige lezing: stel dat een megakerk vandaag de dag een predikant zou uitnodigen om als kandidaat te komen preken. Hij houdt één preek, en de volgende zondag komt er niemand terug behalve twaalf mensen. Dan zou zijn preek als een ramp beschouwd worden. En ze zouden niet snel genoeg van hem af kunnen komen, omdat hij duidelijk niet weet hoe hij een menigte moet vasthouden. Maar Jezus had precies diezelfde fout gemaakt, in de ogen van het publiek. En de discipelen hadden makkelijk het gevoel kunnen hebben: misschien hadden we het mis. Iedereen denkt dat we het mis hadden. Wie zijn wij om te denken dat we gelijk hebben? En soms weet ik dat die vragen bij christenen

beginnen op te komen, of de kinderen van christenen in deze generatie, omdat er geen opwekking gaande is onder de jeugd. En de gemiddelde jongere in onze samenleving vandaag de dag gelooft niet in het christendom. En zelfs de kinderen die opgroeien in christelijke gezinnen denken: hoe weten we nou dat we gelijk hebben, als we zo'n kleine minderheid zijn? Waarom hebben de hindoes niet gelijk? Waarom hebben de moslims niet gelijk? Waarom hebben de atheïsten niet gelijk? Hoe komt het dat wij gelijk hebben? En het is makkelijk om het gevoel te hebben dat je gelijk hebt, wanneer iedereen het met je eens is dat je gelijk hebt. Maar wanneer plotseling de meeste mensen het niet met je eens zijn, dan moet je echt weten waarom – waarom je denkt dat je gelijk hebt, waarom je gelooft dat het waar is. En de discipelen stonden op dit punt precies voor die crisis.

24

Petrus' belijdenis en Judas als verrader

Toen Jezus hen meenam naar Caesarea Filippi, zei Hij:

wie zeggen jullie dat Ik ben?

En ze gaven het juiste antwoord. Jezus - ik had het gevoel dat Hij gewoon het zweet van Zijn voorhoofd veegde en zei: wow, wat fijn om je dat te horen zeggen.

Gelukkig ben je! Het is duidelijk dat je dat niet gelooft omdat een of ander mens het je verteld heeft, want de meeste mensen zijn het niet met je eens.

En Jezus antwoordde en zei tegen hem: Zalig bent u, Simon Barjona, want vlees en bloed hebben u dat niet geopenbaard, maar Mijn Vader, Die in de hemelen is.

MATTHEÛS 16:17

Daarom geloof je het nog steeds, omdat Mijn Vader het je gegeven heeft. Mijn Vader heeft je dit geopenbaard. En daarom, hoeveel mensen er ook zeggen dat het niet waar is, jij gaat hen niet volgen, want jij baseert wat je gelooft niet op wat mensen van vlees en bloed je verteld hebben. Hun mening is niet de grondslag van jouw geloof.

Vers 70: Jezus antwoordde hun:

Jezus antwoordde hun: Heb Ik u, de twaalf, niet uitgekozen? En een van u is een duivel.

JOHANNES 6:70

En Hij doelde op Judas Iskariot, de zoon van Simon, want die zou Hem verraden, een van de twaalf.

JOHANNES 6:71

Het is grappig, want als dit een roman was, zou de schrijver je in spanning houden over wie de verrader zou blijken te zijn. Dat is zoiets als de grote crisis in de plot - een van de goeden blijkt een spion te zijn, een verrader in het gezelschap. Maar alle evangeliën zeggen, zodra ze een lijst van de apostelen geven, meteen aan het begin:

en Judas Iskariot, die Hem verried — ze houden je niet eens in spanning. Judas Iskariot staat om één ding bekend: hij heeft Jezus verraden. Wat een reputatie om al meer dan tweeduizend jaar mee te leven - degene die Hem verraden heeft. En het trieste is, voor Judas, dat hij niet de enige is die Jezus verraden heeft. Judas verraadde Jezus voor dertig zilverstukken. Heel wat mensen hebben Hem voor veel minder verraden. Een heleboel van hen doen het zelfs voor niets. Maar hij was wel de eerste die Hem verraadde. En hij was degene die het dichtst bij Hem stond en het meest bevoorrecht was van iedereen die zich ooit tegen Jezus keerde en Hem verried. En daarom wordt van hem gezegd dat hij een duivel is. Nu is dit natuurlijk een figuurlijke uitdrukking. Duivels zijn geen mensen, en Judas was niet werkelijk een duivel, maar hij was op een bepaald moment bezeten door de duivel. De Bijbel zegt:

En met het nemen van het stuk brood voer de satan in hem.
Jezus dan zei tegen hem: Wat u wilt doen, doe het snel.

JOHANNES 13:27

Hij is een tegenstander, een aanklager - dat is wat het woord duivel betekent, voor het geval je het je afvroeg.

Het is een heel lange monoloog die Jezus daar houdt, waarin Hij duidelijk verschillende theologische kwesties behandelt. Maar blijkbaar kwam de kern van het geheel hierop neer: als je Mij niet om de juiste redenen volgt, als je alleen maar een

handreiking wilt, alleen maar brood wilt, dan wil Ik je niet als volgeling. Niet dat Ik je niet wil, maar Ik wil je op Mijn voorwaarden, niet op die voorwaarden. En het is leerzaam voor ons, wanneer we proberen mensen ertoe te brengen christen te worden, om te beseffen dat God hen niet op hun eigen voorwaarden wil. Vaak proberen we de voorwaarden van het discipelschap af te zwakken; we proberen het te laten klinken alsof het niet zo moeilijk is. Maar als het dat wel is, kun je het beter laten weten, want als de Vader hen trekt, zullen ze toch komen. En als Hij dat niet doet, heeft het geen zin om te proberen hun een vals gevoel van zekerheid te geven dat ze christen zijn. In dat geval horen ze eigenlijk niet bij de christenen.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Johannes 6:46-52
- Markus 10:45
- Johannes 6:51
- Johannes 6:52
- Johannes 6:53
- Johannes 6:54
- Markus 10:17
- Markus 10:18
- Mattheüs 19:17
- Markus 10:20
- Markus 10:21
- Johannes 6:37
- Johannes 6:45
- Johannes 6:65
- Johannes 6:27
- Mattheüs 4:4
- 1 Korinthe 11:24-25
- 2 Samuel 23:15
- 2 Samuel 23:17
- Johannes 2:19
- Johannes 2:20

- Johannes 3:3
- Johannes 3:4
- Johannes 4:10
- Johannes 4:32
- Johannes 4:34
- Johannes 8:32
- Johannes 8:33
- Johannes 8:34
- Johannes 6:56
- Johannes 6:40
- Johannes 6:58
- Johannes 6:47
- Johannes 6:60
- Johannes 6:61-62
- Johannes 6:63
- Johannes 6:68
- Johannes 6:64-65
- Johannes 6:66
- Johannes 6:61
- Johannes 6:67
- Johannes 4:42
- Johannes 6:69
- Mattheüs 16:17
- Markus 10:37
- Johannes 6:15
- Johannes 6:70
- Johannes 6:71
- Johannes 13:27

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.